Sözlü Tarih Tutumu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sözlü Tarih Tutumu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30857

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sözlü Tarih Tutumu Ölçe?i (SHTÖ), bireylerin sözlü tarih çal??malar?na yönelik genel tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçe?in geli?tirme çal??mas? 2018 y?l?nda Halil ?brahim Sa?lam ve Sibel Say?ml? taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve sosyal bilimler alanlar?nda, ö?rencilerin ve ara?t?rmac?lar?n sözlü tarih metodolojisine kar?? sahip olduklar? bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimleri nicel olarak de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçe?in temel amac?, sözlü tarihin akademik ve pedagojik potansiyeline ili?kin alg?lar? tespit etmektir.

Ölçek, geli?tirme a?amas?nda kapsaml? bir psikometri süreci izlemi? olup, geçerlik ve güvenirlik analizleri uluslararas? bir dergide yay?mlanm??t?r. SHTÖ, sözlü tarih uygulamalar?n?n yayg?nla?t?r?lmas? ve bu alandaki e?itim ihtiyaçlar?n?n belirlenmesi aç?s?ndan önemli bir tan? arac? olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sözlü tarih, tutum, ölçek geli?tirme, psikometri, tarih e?itimi, sosyal bilimler, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Halil ?brahim Sa?lam, Sibel Say?ml?.

Amaç

Sözlü Tarih Tutumu Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sözlü tarih metodolojisinin de?erine, uygulanabilirli?ine ve kullan?m?na yönelik sahip olduklar? olumlu veya olumsuz tutumlar? standardize edilmi? bir yöntemle ölçmektir. Bu ölçek, özellikle tarih ö?retmenli?i adaylar?, tarih ö?rencileri ve sosyal bilimler alan?nda sözlü tarih yöntemini kullanmay? dü?ünen ara?t?rmac?lar için tasarlanm??t?r.

Ölçek, sözlü tarih çal??malar?n?n e?itim sistemindeki veya akademik ara?t?rmalardaki yerini de?erlendirmeye yard?mc? olurken, ayn? zamanda sözlü tarih yöntemine kar?? geli?tirilen önyarg?lar? veya çekinceleri belirleme potansiyeline de sahiptir. Bu sayede, belirlenen eksikliklere yönelik iyile?tirici e?itim programlar? tasarlanabilir.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yap?, "Sözlü Tarihe Yönelik Tutum"dur. Bu tutum, genellikle üç temel bile?enden olu?ur:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bili?sel Bile?en: Sözlü tarihin akademik de?eri, güvenilirli?i ve bilgi kayna?? olarak önemi hakk?ndaki inançlar ve dü?ünceler.
Duyu?sal Bile?en: Sözlü tarih görü?meleri yapmaya veya bu tür kaynaklar? kullanmaya yönelik hissedilen ilgi, motivasyon veya kayg? gibi duygusal tepkiler.
Davran??sal E?ilim: Gelecekte sözlü tarih yöntemini kullanma veya sözlü tarih çal??malar?na kat?lma niyeti ve isteklili?i.

Sa?lam ve Say?ml? (2018) taraf?ndan yap?lan geli?tirme çal??mas?, bu karma??k tutum yap?s?n? güvenilir ve geçerli alt boyutlar arac?l???yla ayr??t?rmay? hedeflemi?tir.

Geçerlik

Sözlü Tarih Tutumu Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten sözlü tarihe yönelik tutumu ölçtü?ünü do?rulamak üzere yürütülmü?tür. Bu çal??malar kapsam?nda genellikle yap? geçerli?i incelenmi?tir.

Yap? Geçerli?i: Faktör Analizi kullan?larak ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? destekleyip desteklemedi?i test edilmi?tir. Bu analizler, maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler verdi?ini ve yap?n?n iyi tan?mlanm?? oldu?unu göstermi?tir.
Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin sözlü tarih tutumunun tüm önemli yönlerini temsil edip etmedi?i, uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla yap?lm??t?r. Bir ölçe?in güvenilir olmas?, ayn? ko?ullar alt?nda tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar vermesi anlam?na gelir.

?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i: Ölçe?in iç tutarl?l???, genellikle Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanarak belirlenmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir uyum sergiledi?ini i?aret etmektedir.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? ölçmek için test-tekrar test yöntemi de uygulanm?? olabilir, bu da ölçek puanlar?n?n zaman içinde stabil kald???n? gösterir.

Faktör Analizi

Sözlü Tarih Tutumu Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla Faktör Analizi (Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c?) kullan?lm??t?r. Bu analizler sonucunda, ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?u tespit edilmi?tir.

Faktör yap?s?, tutumun farkl? yönlerini temsil eden alt boyutlardan olu?maktad?r. Tipik olarak, bu

ARABPSYCHOLOGY.COM

alt boyutlar sözlü tarihe duyulan ilgi, sözlü tarihin bilimsel de?erine olan inanç ve sözlü tarih uygulamas?n?n zorluklar?na dair alg?lanan endi?eler gibi temalar? kapsamaktad?r. Bu çok faktörlü yap?, ara?t?rmac?lara tutumun spesifik bile?enlerini ayr? ayr? inceleme imkan? sunmaktad?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Tutum Ölçe?i (Geli?tirme)

Format: Likert Tipi Ölçek. Yan?tlar, tipik olarak 5'li veya 7'li bir derecelendirme sistemi üzerinden toplan?r (Örne?in, "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Derecelendirme: Geli?tirme makalesinde spesifik bilgi olmamakla birlikte, tutum ölçeklerinde yayg?n olarak kullan?lan 5'li Likert Tipi Ölçek (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum) kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri (Özellikle E?itim Fakültesi ö?rencileri ve tarih alan?na ilgi duyanlar).

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler (18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, üniversite düzeyindeki bireylerin sözlü tarih metodolojisini ö?renme ve uygulama potansiyellerini yans?tan tutumlar?n? ölçmek üzere standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim.

Anahtar Kelimeler

Oral history, attitude scale, scale development, psychometric properties, history education, validity, reliability, social studies.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lam ve Say?ml? için spesifik ORCID bilgisi kaynakta yer almamaktad?r.

Kurum E-posta Adresleri: Halil ?brahim Sa?lam için: halil.saglam@medeniyet.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Medeniyet Üniversitesi (sorumlu yazar?n kurumu).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018 (Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yay?mland??? y?l).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle yazarlardan izin al?nmas? gerekmektedir. Kullan?m ko?ullar? ve potansiyel ücretler hakk?nda kesin bilgi için sorumlu yazar Halil ?brahim Sa?lam ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynakça

Sa?lam, H. ?. & Say?ml?, S. (2018). Oral History Attitude Scale (OHAS) validity and reliability study. *International Journal of Psychology and Educational Studies, 5*(1), 1-8.

Ölçe?in orijinal PDF ve DOCX dosyalar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

DOCX dosyas? için: sozlu-tarih-tutumu-olcegi-toad.docx
PDF dosyas? için: sozlu-tarih-tutumu-olcegi-toad.pdf

Sözlü Tarih Tutumu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, yukar?da belirtilen kaynak dosyalarda (PDF ve DOCX) bulunmaktad?r ve bu platformda do?rudan listelenmemi?tir. Maddelerin kullan?m? için yukar?daki kaynaklara ba?vurulmas? ve yazar izinlerinin al?nmas? tavsiye edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM